Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM HISTORII POLSKI

PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

ZAGINIONY MELDUNEK

Zeszyt edukacyjny o życiu kpt. Władysława Jachowicza

MUZEUM HISTORII MIASTA ZDUŃSKA WOLA

MIASTO ZDUŃSKA WOLA

Tytuł publikacji:
Zaginiony meldunek. Zeszyt edukacyjny o życiu kpt. Władysława Jachowicza

Redakcja:
Tomasz Polkowski

Koncepcja i opracowanie zadań edukacyjnych:
Gabriela Górska

Konsultacja historyczna:
Tomasz Polkowski, Daniel Buszyński

Korekta:
Zespół Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

Projekt graficzny i skład:
Natalia Biegalska

Ilustracje:
Natalia Biegalska

Wydawca:
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

Nakład:
480 sztuk

Druk:
Reklama AZ

Rok wydania:
2026

ISBN: 978-83-974274-4-0

© Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, 2026

Publikacja została przygotowana w celach edukacyjnych jako materiał towarzyszący działaniom muzealnym i warsztatom historycznym poświęconym losom kpt. Władysława Jachowicza „Konara" oraz Batalionu „Chrobry I".

Publikacja przeznaczona dla uczniów klas VIII szkoły podstawowej oraz szkół ponadpodstawowych.

CC BY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

MUZEUM HISTORII MIASTA ZDUŃSKA WOLA

Historia nie jest jedynie zbiorem dat, nazwisk i opisów wydarzeń. Jest przede wszystkim opowieścią o ludziach – ich wyborach, odpowiedzialności, odwadze, ale także o dylematach i konsekwencjach podejmowanych decyzji. Właśnie takie spojrzenie na przeszłość proponuje publikacja „Zaginiony meldunek" – zeszyt edukacyjny o życiu kpt. Władysława Jachowicza „Konara".

Oddajemy w ręce młodych czytelników publikację, która w niekonwencjonalny sposób przybliża postać związaną ze Zduńską Wolą – oficera Wojska Polskiego, żołnierza kampanii wrześniowej, uczestnika konspiracji i dowódcę Batalionu Armii Krajowej „Chrobry I" podczas Powstania Warszawskiego. Losy Władysława Jachowicza stają się tutaj nie tylko przedmiotem poznania, lecz także punktem wyjścia do samodzielnego odkrywania historii.

Konstrukcja zeszytu oparta została na formule edukacyjnego śledztwa. Czytelnik wciela się w rolę młodego archiwisty, który otrzymuje niekompletną dokumentację i krok po kroku rekonstruuje biografię bohatera. Analiza dokumentów, wspomnień, fotografii, map i meldunków, a także szyfrowanie, odczytywanie wskazówek i rozwiązywanie kolejnych zadań sprawiają, że kontakt z historią staje się aktywnym doświadczeniem. Publikacja prowadzi odbiorcę od młodości Jachowicza i jego służby wojskowej, przez kampanię wrześniową i działalność konspiracyjną, aż po dramatyczne wydarzenia Powstania Warszawskiego oraz powojenne losy bohatera.

Szczególnie istotnym walorem tej publikacji jest możliwość spojrzenia na wydarzenia historyczne z perspektywy człowieka, który nie znał ich przyszłych konsekwencji. Czytelnik zostaje postawiony przed wyborami, przed którymi stawali ludzie żyjący w czasach wojny i okupacji. Ma możliwość przeanalizowania argumentów, dostrzeżenia szans i zagrożeń oraz sformułowania własnego stanowiska. Dzięki temu historia przestaje być wyłącznie opowieścią o tym, co się wydarzyło, a staje się również próbą odpowiedzi na pytanie, dlaczego ludzie podejmowali określone decyzje.

Z punktu widzenia muzeum szczególnie ważne jest połączenie edukacji historycznej z pracą ze źródłem. Dokument, fotografia, mapa czy relacja świadka nie są tutaj jedynie ilustracją opowieści. Stają się materiałem, który należy odczytać, skonfrontować i zinterpretować. To właśnie umiejętność krytycznego korzystania ze źródeł jest jednym z najważniejszych elementów współczesnej edukacji muzealnej.

„Zaginiony meldunek" jest również zaproszeniem do poznania historii Zduńskiej Woli poprzez los konkretnego człowieka. Biografia Władysława Jachowicza pozwala dostrzec, że wielka historia XX wieku dotykała bezpośrednio mieszkańców naszego miasta, ich rodzin i lokalnej społeczności. Dzięki temu wydarzenia kampanii wrześniowej, okupacji, Powstania Warszawskiego i pierwszych powojennych lat otrzymują lokalny, osobisty wymiar.

Mam nadzieję, że publikacja będzie nie tylko wartościowym narzędziem pracy dla nauczycieli i edukatorów, ale przede wszystkim interesującą przygodą dla młodych odbiorców. Niech kolejne zadania, dokumenty i zagadki prowadzą ich nie tylko do rozwiązania „zaginionego meldunku", lecz także do odkrycia, że historia jest żywą przestrzenią pytań, poszukiwań i odpowiedzialnych interpretacji.

Zapraszam do rozpoczęcia śledztwa. Dokumenty czekają. Historia również.

Tomasz Polkowski

Dyrektor Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

wstęp

ZANIM ROZPOCZNIECIE ŚLEDZTWO

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELI, EDUKATORÓW I UCZNIÓW.

Jak korzystać z folderu edukacyjnego?

Publikacja została przygotowana jako edukacyjny escape room historyczny oparty na biografii kpt. Władysława Jachowicza, żołnierza kampanii wrześniowej, oficera Armii Krajowej, dowódcy z Powstania Warszawskiego oraz mieszkańca Zduńskiej Woli.

Jej celem nie jest wyłącznie przekazanie wiedzy historycznej, lecz przede wszystkim rozwijanie umiejętności analizy źródeł, krytycznego myślenia oraz podejmowania decyzji w oparciu o informacje dostępne uczestnikom w danym momencie historii.

01. Na czym polega gra?

Uczniowie wcielają się w rolę młodych archiwistów, których misją jest odtworzenie losów kpt. Władysława Jachowicza, poprzez wykonywanie kolejnych misji archiwalnych.

02. Jak skonstruowany jest zeszyt ?

Publikacja została podzielona na kolejne etapy życia Władysława Jachowicza:

- dzieciństwo i młodość,
- służba wojskowa,
- kampania wrześniowa,
- działalność konspiracyjna,
- Powstanie Warszawskie,
- losy powojenne.

03. Co znajdziecie w każdej misji?

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY

Uczniowie pracują z fragmentami wspomnień, relacji świadków, fotografiami, mapami oraz dokumentami historycznymi.

ZADANIE AKTYWIZUJĄCE

Każdy etap zawiera zadanie wymagające działania, np.: rozwiązanie szyfru, analizę mapy, podjęcie decyzji w sytuacji historycznej.

TROP LUB KOD

Rozwiązanie zadania pozwala zdobyć kolejny element potrzebny do ukończenia całej misji archiwalnej.

REFLEKSJĘ HISTORYCZNĄ

Uczniowie analizują motywacje bohaterów i konsekwencje podejmowanych decyzji, ucząc się patrzeć na wydarzenia z perspektywy ludzi żyjących w czasie wojny, a nie współczesnego obserwatora.

Publikacja nie zakłada jednej poprawnej interpretacji wszystkich wydarzeń i decyzji historycznych.

Najważniejszy jest proces analizy, dyskusji i wyciągania wniosków.

Cel misji

Ostatecznym zadaniem uczestników jest odtworzenie historii kpt. Władysława Jachowicza oraz zrozumienie, że historia składa się nie tylko z dat i wydarzeń, ale przede wszystkim z decyzji podejmowanych przez ludzi żyjących w niezwykle trudnych czasach.

Gabriela Górska
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

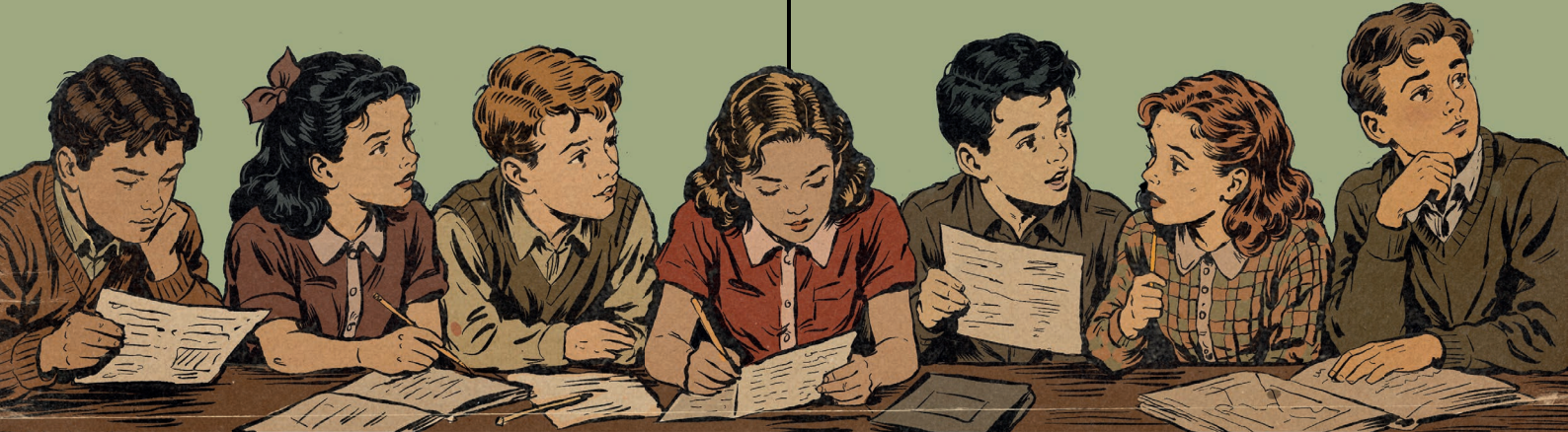

1 MISJA ARCHIWISTY

Odblokuj poziom 1 - Młodość

Jest początek lat 90.

Schodzisz do zamkniętej części archiwum z tajną dokumentacją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Kurz unosi się w powietrzu, a regały wypełniają setki starych teczek. Pracujesz w archiwum, a Twoim zadaniem ma być zwykłe porządkowanie dokumentów związanych z II wojną światową.
Podczas przekładania kolejnych pudeł do archiwizacji znajdujesz coś dziwnego. Za starymi mapami ukryta jest zniszczona teczka, a na niej tylko jeden napis:

AK/1944/KONAR

Szybko orientujesz się, że teczka należała do kapitana Władysława Jachowicza, czyli żołnierza kampanii wrześniowej, oficera Armii Krajowej i dowódcy z Powstania Warszawskiego.
Problem w tym, że historia nie jest kompletna, więc chcąc odkryć prawdę, musisz wcielić się w rolę historycznego śledczego. Przed Tobą czas odkrywania poziomów dostępu do tajnych danych.
Każde rozwiązane zadanie odblokuje kolejny fragment historii, każdy zdobyty kod przybliży cię do odnalezienia OSTATNIEGO MELDUNKU Władysława Jachowicza.

Pytanie tylko, czy zdążysz odkryć całą historię, zanim ktoś zorientuje się, że tajne dokumenty trafiły w Twoje ręce?

ZADANIE ŻYCIORYS

W TECZCE PERSONALNEJ znajdziesz fragment życiorysu dotyczący młodości Władysława Jachowicza. Ktoś zaczął tworzyć **OŚ CZASU** jego życia,niestety część dat w dokumentach została pomieszana.

Przeczytaj fragment z teczki personalnej Władysława Jachowicza, następnie sprawdź listę **WYDARZENIA Z ŻYCIA** [str. 4].

MUSISZ ZŁAMAĆ SZYFR.

JAK zostałem ŻOŁNIERZEM

Nazywam się Władysław Jachowicz. Urodziłem się w 1907 roku pod Kaliszem. Dorastałem w wielodzietnej rodzinie, która często zmieniała miejsce zamieszkania. W domu uczono mnie wiary, miłości do Polski i obowiązku wobec ojczyzny. Duży wpływ wywarli na mnie starsi bracia, którzy walczyli w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku.

Po ukończeniu Gimnazjum i Liceum im. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli rozpocząłem naukę w seminarium duchownym we Włocławku. W 1930 roku zrezygnowałem i wybrałem służbę wojskową. Ukończyłem Szkołę Podchorążych Piechoty, trafiłem do 31 Pułku Strzelców Kaniowskich w Sieradzu, a w 1936 roku zostałem porucznikiem. 23 lutego 1938 roku poślubiłem Marię Lesz ze Zduńskiej Woli. Wkrótce potem wybuchła wojna, która odmieniła moje życie.

ZŁAM SZYFR

NANIEŚ litery przypisane do wydarzeń NA OŚ CZASU ŻYCIA.

[str. 5]

WYDARZENIA

N ślub

D wojna polsko-bolszewicka

O odzykanie przez Polskę niepodległości

L rozpoczęcię służby wojskowej

I uzyskanie stopnia porucznika

M narodziny

oś czasu życia

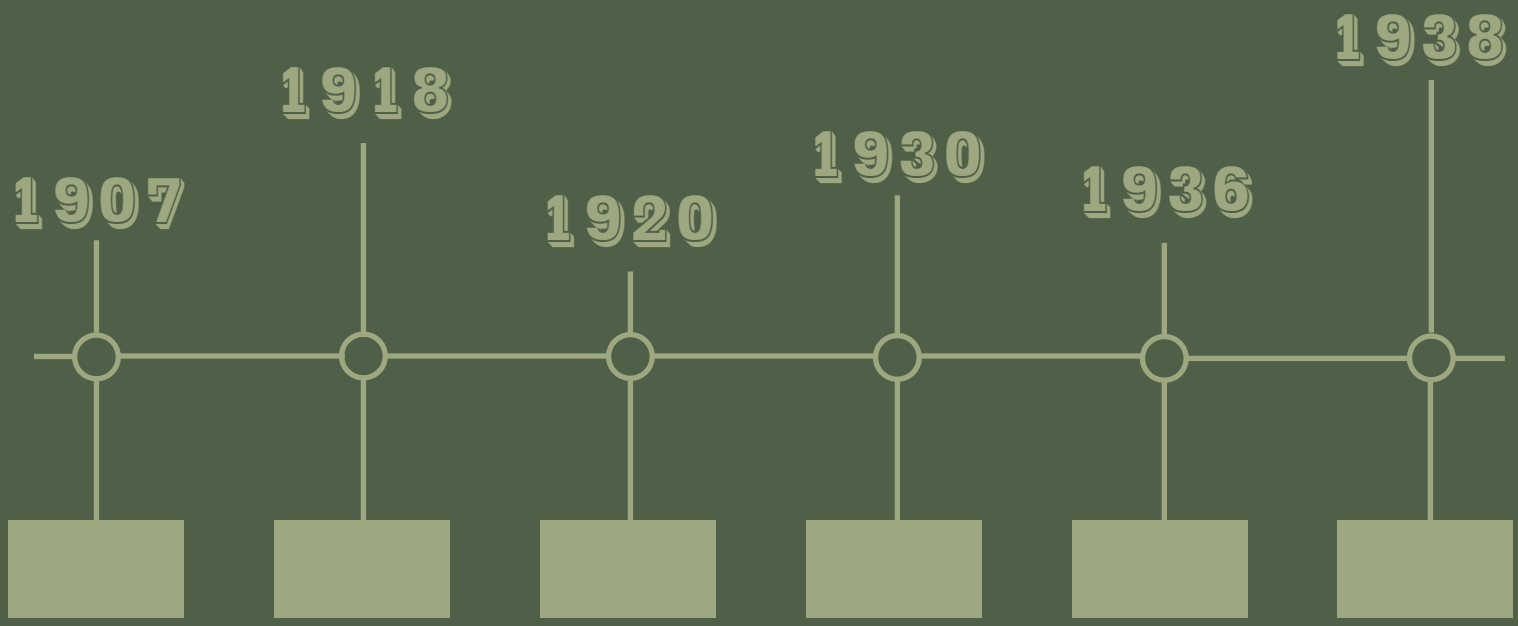

wpisz **LITERY** | zapisz **HASŁO**

KOMUNIKAT

To hasło pojawia się w kolejnym dokumencie.

Zapamiętaj je, będzie potrzebne później.

poziom 1

MŁODOŚĆ **ODBLOKOWANY**

2 MISJA ARCHIWISTY

Odblokuj poziom 2 - Wrzesień 1939

Ktoś próbował zamazać fragmenty raportu, związane z walką Jachowicza we wrześniu 1939 roku.

Uzupełnij braki w DOKUMENCIE OPERACYJNYM 01 i RAPORCIE Z KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 02. >>>>>>>>>>>>>>

Wpisz odpowiedni NUMER z MATERIAŁÓW DOWODOWYCH w puste miejsce i UŻYJ HASŁA z poprzedniej misji.

ZADANIE ! >>>>>>>>>>>>>>>

NADCHODZI WOJNA

MATERIAŁ DOWODOWY

TAJNE AKTA

DOKUMENT OPERACYJNY 01

W 1939 r. Europa przygotowuje się do wojny, a Polska rozbudowuje armię. Latem 1939 roku sytuacja staje się coraz bardziej niebezpieczna, dlatego w całym kraju rozpoczyna się .... .

Do jednostek wojskowych trafiają tysiące żołnierzy, a wśród nich znajduje się porucznik Władysław Jachowicz, który otrzymuje przydział do sztabu .... gen. Wiktora Thommée.

RAPORT Z KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 02

„Wrzesień 1939 roku. Niestety walki nie idą zgodnie z planem, a oddziały polskie zmuszone są do wycofania się pod naporem wojsk niemieckich.

Bombardowane są miasta, drogi i linie kolejowe. Władysław Jachowicz przechodzi cały szlak bojowy. Ostatecznie jego oddział bierze udział w obronie Twierdzy ..... jednego z ich ostatnich punktów oporu w kampanii wrześniowej".

Przed Tobą jeszcze jedno zadanie do ukończenia poziomu 2.

ZADANIE
SZLAK BOJOWY

To jest **ZARYS SZLAKU BOJOWEGO** oddziału Władysława Jachowicza. Przy każdym punkcie na trasie znajdują się **SYMBOLE KODU OPERACYJNEGO.** Twoim zadaniem jest **ODCZYTANIE KODU** poprzez sprawdzenie drogi oddziału.

Następnie **wprowadź KOD OPERACYJNY,** tzn. przepisz symbole we właściwej kolejności, od początku do końca trasy, wtedy otworzysz kolejny dokument z okresu okupacji.

ZARYS SZLAKU BOJOWEGO WŁADYSŁAWA JACHOWICZA:

START: Łódź, gdzie Jachowicz trafił pod koniec sierpnia 1939 r., Piotrków Trybunalski, następnie przejście do Dłutowa, Brzeziny, Ołtarzew i ostatni punkt, czyli Twierdza Modlin.

TWIERDZA MODLIN

Warszawa

Ołtarzew

Skierniewice

Brzeziny

ŁÓDŹ

Koluszki

Pabianice

Zduńska Wola

Łask

Dłutów

PIOTRKÓW TRYB.

kod operacyjny:

. . . . . .

ZAPAMIĘTAJ *trzeci* znak kodu.

poziom 2

WRZESIEŃ 1939 ODBLOKOWANY

3 MISJA ARCHIWISTY

ODBLOKUJ POZIOM 3 - OKUPACJA/KONSPIRACJA

!!!!!!!!!!

KLĘSKA KAMPANII WRZEŚNIOWEJ

TECZKA PERSONALNA

WŁADYSŁAWA JACHOWICZA

Po kapitulacji Twierdzy Modlin na mocy ustaleń polsko-niemieckich, mogłem ponownie jak inni oficerowie, wrócić w rodzinne strony. Wiedziałem jednak, że jako oficer Wojska Polskiego w Zduńskiej Woli, byłem narażony na aresztowanie przez Niemców. Dlatego w 1940 roku wyjechałem do okupowanej Warszawy. Tam zaangażowałem się w tworzenie batalionu, który kilka lat później odegrał ważną rolę w Powstaniu Warszawskim.

Z teczki wypadły dwa listy, napisane w konspiracji. Przeczytaj ten, który ma 3 ZNAK KODU OPERACYJNEGO ZE STRONY 8 ,tam znajduje się zaszyfrowana nazwa konspiracyjnego pseudonimu Jachowicza. Musisz złamać szyfr.

ZADANIE

tajemnicze listy

▲ Kochani, podjąłem decyzję o powrocie do kraju.
Jestem świadomy ryzyka, ale obowiązek każe mi wrócić.
Dalsze działania będę prowadził na miejscu.

■ Przyjacielu,
Postanowiłem wyjechać do Warszawy. Teraz muszę żyć w ukryciu. Nawiązałem kontakt z Polską Organizacją Zbrojną i pomagam tworzyć nowy oddział podziemia o nazwie Batalion Chrobry I. Spotkania odbywają się wyłącznie w ukryciu, a meldunki przekazujemy potajemnie. Każdy błąd może kosztować wolność, dlatego zachowaj najwyższą ostrożność. Jeszcze jedno! Nadeszły ważne zmiany. W 1942 roku nasza organizacja została wcielona do Armii Krajowej. Otrzymałem przydział do grona oficerów odpowiedzialnych za zadania specjalne.
Od dziś posługuję się tylko pseudonimem JNMZP.
Niech ten list trafi tylko w zaufane ręce. >>>>>>>>>

ZŁAM SZYFR

Żeby odczytać konspiracyjny pseudonim Władysława Jachowicza, musisz złamać szyfr.

Każda litera z kodu JNMZP zastępuje literę, która jest następna w alfabecie.

Przykład: J to inaczej K

UWAGA: Z to A

ZAKODOWANA WIADOMOŚĆ

J N M Z P

TAJNY KOD

ZADANIE przemyślenia ARCHIWISTY

Po klęsce Polski Jachowicz mógł wrócić do rodzinnej Zduńskiej Woli i próbować rozpocząć normalne życie. Zamiast tego, jak już wiesz, obawiając się aresztowania, wyjechał do okupowanej Warszawy, rozpoczął działalność konspiracyjną. Czy była to słuszna decyzja?

Twoim zadaniem jest przeanalizowanie sytuacji „Konara".

pamiętaj — patrzysz na wydarzenia oczami człowieka żyjącego w czasie wojny. Nie znasz przyszłości, a każda decyzja wiąże się z ryzykiem.

wykorzystaj metodę SWOT

S - Strengths (mocne strony),

W - Weaknesses (słabe strony),

O - Opportunities (szanse),

T - Threats (zagrożenia).

Zastanów się, jakie były: plusy, minusy, możliwości i zagrożenia danej sytuacji. >>>>>>>

WPISZ swoje pomysły do odpowiednich pól tabeli.

ANALIZA DECYZJI „KONARA”

Czy wyjazd do Warszawy i działalność konspiracyjna były dobrą decyzją?

S - MOCNE STRONY Co było dobrą stroną tej decyzji?	W - SŁABE STRONY Co mogło utrudniać sytuację?
.....	.....
.....	.....
.....	.....
O - SZANSE Jakie możliwości dawała ta decyzja?	**T - ZAGROŻENIA** Jakie zagrożenia powodowała ta decyzja?
.....	.....
.....	.....
.....	.....

NAD CZYM ZASTANAWIAŁ SIĘ JACHOWICZ?

- zagrożenie aresztowaniem
- możliwość dalszej walki
- ryzyko dla rodziny
- działalność konspiracyjna
- życie w ukryciu
- fałszywa tożsamość
- współpraca z Armią Krajową

decyzja ARCHIWISTY:

Czy twoim zdaniem wyjazd Jachowicza do Warszawy był dobrą decyzją?

☐ TAK

☐ NIE

UZASADNIJ swoją odpowiedź

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 MISJA ARCHIWISTY

ODBLOKUJ POZIOM 4 – POWSTANIE WARSZAWSKIE 1944

DECYZJA O POWSTANIU

TECZKA PERSONALNA

WŁADYSŁAWA JACHOWICZA

Lipiec 1944 roku.

Armia Czerwona zbliża się do Warszawy. Dowództwo Armii Krajowej stoi przed jedną z najtrudniejszych decyzji podczas całej wojny. Czy rozpocząć powstanie?

Nie wiadomo, czy Sowieci przyjdą z pomocą, jak długo Niemcy będą stawiać opór ani jak wielkie będą straty.

Zebrałem opinie osób, które próbują przewidzieć, co może się wydarzyć. Każda z nich przedstawia inne argumenty.

ZA CZY wywołać POWSTANIE DA NIE

Poniżej znajduje się drzewko decyzyjne, które uświadomi Ci, z jakimi decyzjami mierzyli się przyszli dowódcy powstania.

Przeczytaj jakie szanse i zagrożenia na nich czekały. Zastanów się, który z argumentów przemawia do Ciebie najbardziej? Jaką decyzję podejmiesz?

LIPIEC 1944

Czy rozpocząć Powstanie Warszawskie?

ROZPOCZĄĆ POWSTANIE

- pokazanie światu, że Polska walczy
- samodzielne wyzwolenie
- przejęcie władzy przed wkroczeniem Armii Czerwonej
- niewystarczająca broń
- duże straty ludności
- zniszczenie miasta i brak pomocy z zewnątrz

NIE ROZPOCZYNAĆ POWSTANIA

- uniknięcie walk w mieście
- mniejsze straty ludności
- zachowanie sił Armii Krajowej i możliwość dalszej działalności konspiracyjnej
- oskarżenia o bierność
- utrata szansy na walkę
- przejęcie miasta przez Armię Czerwoną bez udziału Armii Krajowej, następnie aresztowanie AK i ich wywózka na wschód

Które argumenty przekonują Cię najbardziej? >>>>>>>>>>>>

1. _____
2. _____
3. _____

OSTATECZNA

DECYZJA

Po przeanalizowaniu sytuacji uważam, że należy:

- ROZPOCZĄĆ POWSTANIE
- NIE ROZPOCZYNAĆ POWSTANIA

POWSTANIE >>>>>>>>>>>>>>>>

WARSZAWSKIE

1 sierpnia 1944 roku
godzina 17.00

Rozpoczęło się Powstanie Warszawskie.

godzina W

Wiedzieliśmy, że nie jesteśmy dobrze uzbrojeni. Brakowało broni, amunicji i wyposażenia, ale nikt nie zamierzał się wycofać. Liczyło się zaskoczenie i wiara, że uda nam się wyzwolić stolicę.

Pierwsze godziny przyniosły sukcesy. Udało nam się opanować część miasta i zdobyć kilka ważnych punktów. Nie zdołaliśmy jednak przejąć mostów na Wiśle, lotniska Okęcie ani najważniejszych szlaków komunikacyjnych. To sprawiło, że Niemcy zachowali możliwość szybkiego przerzucania swoich sił.

Po początkowym zaskoczeniu nieprzyjaciel sprowadził liczne posiłki. Walczyli przeciwko nam nie tylko żołnierze niemieccy, ale także oddziały złożone z kolaborantów i byłych jeńców sowieckich. Każdego dnia ich ataki stawały się coraz silniejsze.

Najboleśniej było patrzeć na los mieszkańców Warszawy. Niemcy nie oszczędzali nikogo. Pacyfikowali szpitale, rozstrzeliwali jeńców i mordowali ludność cywilną. >>>>>>>>>>>>

Mieliśmy nadzieję,

że z pomocą przyjdzie Armia Czerwona, która zbliżała się do Warszawy. Tak się jednak nie stało. Choć na początku września Rosjanie zajęli Pragę, nie podjęli dalszych działań, które mogłyby wesprzeć walczącą Warszawę. Pomoc aliantów z Włoch i Wielkiej Brytanii docierała jedynie w niewielkim stopniu i nie mogła odmienić losów walk.

Mimo wszystko walczyliśmy dalej. Każda ulica, każdy dom i każda barykada miały znaczenie. Wiedzieliśmy, że Powstanie Warszawskie jest nie tylko walką o stolicę, ale także ostatnią wielką próbą pokazania światu, że Polska nie pogodziła się z utratą wolności. >>>>>>>>>>>>>>>

ZADANIE PIERWSZE UDERZENIE

TAJNA SIATKA LITER

Podczas Powstania Warszawskiego najważniejsza była konspiracja, dlatego nie wszystkie informacje są wiarygodne. Żołnierze „Konara" z Batalionu Chrobry I zdobyli posterunek żandarmerii niemieckiej „Nordwache". Sprawdź dokładną datę oraz dzielnicę Warszawy, w której to się stało. Prawdziwe informacje zostały ukryte w tajnej siatce liter.

odnajdź i wykreśl HASŁA:

Skrót nazwy Armia Krajowa

Powstańczy pseudonim Władysława Jachowicza

Nazwa Batalionu, w którym służył

0	B	O	3	A	K	0	8
C	H	R	R	Y	O	N	A
W	O	L	K	A	4	R	4

Powstańcy z Batalionu „Chrobry I" przed zdobytym posterunkiem żandarmerii „Nordwache" w kamienicy Ignacego Partowicza przy ulicy Żelaznej róg Chłodnej. Dzielnica .....data..... .

Pozostałe litery tworzą nazwę dzielnicy, do której udał się Jachowicz oraz dzień, miesiąc i rok, w którym to nastąpiło.

Podpisz kadr, obrazujący to <<<<< miejsce.

Ilustracja na podstawie fotografii z Powstania Warszawskiego. Łącznik Jerzy Kotuszewski stojący w bramie lub przy jednym z filarów budynku Tamka 14. Ubrany jest w kombinezon ściągnięty paskiem, za który zatknięte są rękawice. Do paska doczepiona jest latarka sygnałowa. Na lewym ramieniu opaska, na głowie hełm polski wz. 31 spięty paskiem pod brodą. W tle widoczna kilkukondygnacyjna narożna kamienica Dobra 22/24 /róg Tamka 7. Autor – Tadeusz Bukowski „Bończa".

TECZKA PERSONALNA
WŁADYSŁAWA JACHOWICZA

Na początku Powstania Warszawskiego służyłem w oddziale kapitana Gustawa Billewicza „Sosny", dowodząc 4. kompanią Batalionu AK „Chrobry I". Otrzymaliśmy rozkaz zdobycia silnie umocnionego posterunku niemieckiej żandarmerii „Nordwache". Musieliśmy zdecydować, którędy przeprowadzić atak.

---

1 sierpnia 1944 roku o godzinie 17.00 moi żołnierze zajęli pozycje w pobliżu skrzyżowania ulic Chłodnej i Żelaznej. Liczyliśmy na element zaskoczenia, jednak Niemcy byli przygotowani i nie udało się zdobyć posterunku w pierwszych godzinach walk. Dopiero 3 sierpnia „Nordwache" znalazło się w rękach Powstańców. W szturmie walczył również pochodzący ze Zduńskiej Woli strzelec Jerzy Maciński „Pokrzywa".

ZADANIE KARTA MELDUNEK

XXXXXXXXXXXXX
ODSZYFRUJ
XXXXXXXXXXXXX

Jesteś już blisko ODBLOKOWANIA POZIOMU NR 4

Najważniejszym zadaniem jest odszyfrowanie kodu zaznaczonego na mapie _____ Warszawy.

Czytaj zadania i przepisuj znaki do karty MELDUNEK

HASŁO które utworzysz będzie potrzebne później.

NR
41763

KARTA NR _____
PUNKT _____
DATA _____ GODZ. _____ PRZYJĄŁ _____

MELDUNEK

1	2	3	4	5	6	7	8	9

!!

KARTA MELDUNEK

zadanie

Zaznacz, gdzie mieściła się Nordwache na mapie Warszawy. Znajdź ul. Chłodną i Żelazną. Przepisz oznaczenie tej ulicy do karty z napisem Meldunek (str. 20).

Zadanie

Spróbuj odtajnić akta, więc sprawdź, gdzie znalazły się pozycje, do których wycofał się Batalion Chrobry I.

ROZPRACUJ SZYFROGRAM

R=Ł

AR~~CHEOLOG~~ SEN AR~~MATA~~

hasło z rebusu będzie potrzebne na następnej stronie >>>>>>>>>

Przed Tobą kolejne zadanie !!!

MATERIAŁ DOWODOWY

Krzyż Walecznych

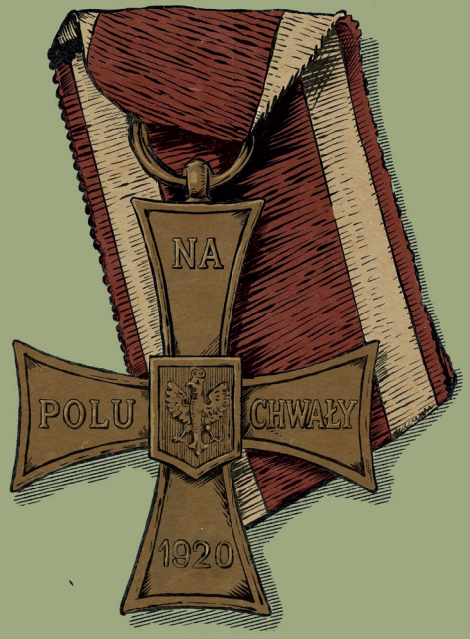

Krzyż Srebrny Orderu Wojennego Virtuti Militari V Klasy

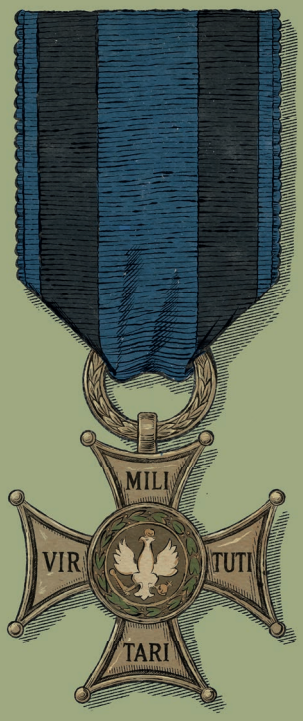

TAJNE AKTA

Batalion AK „Chrobry I" wycofał się z Woli na Stare Miasto, jego główną pozycją był (tu wpisz hasło z rebusu)....., czyli dawne Archiwum Miasta Warszawa. Obiekty te ryglowały Niemcom dostęp do Starego Miasta od strony południowo-zachodniej. W nocy z 9 na IO sierpnia „Konar" dowodził jednym z dwóch plutonów, które wzięły udział w ataku na Dworzec Gdański. Zadaniem Powstańców było spalenie zabudowań dworcowych oraz rozpoznanie sił przeciwnika. Za udział w tej akcji por. Władysław Jachowicz został odznaczony Krzyżem Walecznych.

Zaznacz na mapie Warszawy : Dworzec Gdański i Arsenał.

[STR. 2I]

zadanie

Przepisz oznaczenia, które tam się znajdują do karty MELDUNEK.

[STR. 20]

RELACJA

18 sierpnia Władysław Jachowicz został odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari V Klasy.

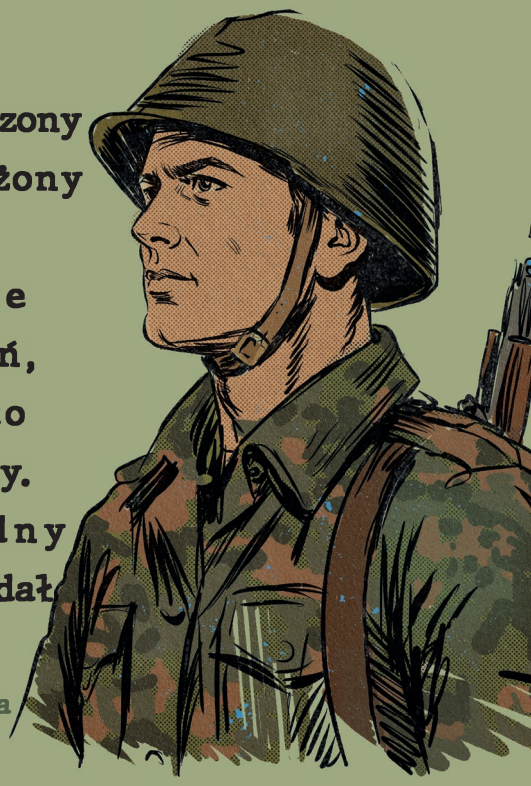

[...] przyszedł z dowództwa Starówki radośnie rozgłoszony rozkaz, przyznający „Konarowi" tak dobrze zasłużony Krzyż Virtuti Militari. Któryś z chłopców wyjął wtedy ze skrzynki, mieszczącej różne pamiątki z naszych narodowych powstań, złoty krzyżyk Virtuti z 1831 roku. Przypięto go zaraz uroczyście zażenowanemu dowódcy. Skromny jednak zawsze „Konar" nie czuł się godny tak cennej pamiątki, toteż już nazajutrz oddał ją nam z powrotem".

Relacja Adama Słomczyńskiego ps. „Kiliński", pracownika Archiwum Miejskiego mieszczącego się w gmachu Arsenału.

ZADANIE OBRONA ARSENAŁU

Ktoś próbował zatuszować kierunki natarcia Niemców i bohaterskiej obrony żołnierzy Batalionu „Chrobry I". Znajdują się tu dwa plany walk na Starym Mieście. Masz na nich pozycję obrońców, miejsce natarcia Niemców oraz barykady.

Jedna mapa jest fałszywa.

Przeczytaj RAPORT OPERACYJNY 03 i sprawdź, która mapa jest oryginalna.

UWAGA! Pod oryginalną mapą znajduje się kolejna część hasła, przepisz je do KARTY MELDUNEK. [str. 20]

PLAN WALK na STARYM MIEŚCIE

RAPORT 03 OPERACYJNY

Władysław Jachowicz wyróżnił się jako dowódca podczas obrony Arsenału. Walki trwały do 21 sierpnia, gdy Niemcy rozbili ściany budynku od strony ul. Długiej i wdarli się do wnętrza. Por. „Konar" osobiście wstrzymywał Niemców ogniem z broni maszynowej, dopóki większość jego żołnierzy nie wycofała się w stronę Pasażu Simonsa.

UAC

UKB

- stanowiska Niemieckie
- stanowiska Polskie
- barykady

RAPORT NR 04 - ODTAJNIONE RELACJE

Strz. Kazimierz Ulman „Krakus” pozostawił po sobie relację, w której opisuje dramatyczne walki o Arsenał oraz wspomina swojego dowódcę:

„Ustąpiłem miejsca „Kadetowi”, mówiąc, że on dobrze strzela, ja o krok stałem przy Nim. Kadet krzyknął: »ja nie widzę tych szkopów« i wychylił się, rozległa się salwa karabinów maszynowych. Kadet został zabity, ja złapałem Kadeta, a On zmarł w moich ramionach. Zawołałem Dr. Magdalenę, ale ona powiedziała, że on już nie żyje. Zerwałem ubranie „Kadeta”, aby Go ratować i wtedy zobaczyłem ranę w okolicy serca [...] Ja chciałem pogrzebać Kadeta ale ziemia była w Arsenale bardzo twarda. Nazajutrz Niemcy postrzelili mnie przy odwrocie z Pasażu Simonsa. Rozkaz wyniesienia do kościoła św. Jacka na Freta. Kula przestrzeliła mi lewą łopatkę. Mogłem jeszcze pomagać poważnie rannym i w porządkowaniu kościoła św. Jacka. W Pasażu Simonsa odznaczony zostałem Krzyżem Walecznych przez dowódcę "Konara". Zapytałem: Za co mnie odznaczył Krzyżem Walecznych?.

On odpowiedział: **„BO TY WALCZYSZ, A NIE UCIEKASZ”.**

ZADANIE

REDUTA KONARA

W dokumentach znalazły się wycinki gazet. Odnajdziesz tu ukryty trop, który wyjaśni, czym była „REDUTA KONARA”.

!!! Czytaj UWAŻNIE!

Sprawdź,

gdzie mieściło się to miejsce na mapie Warszawy. [str. 21]

Przepisz,

znaki do karty MELDUNEK. [str. 20]

>>>>>>>>>>
>>>>>>>>>>
>>>>>>>>>>

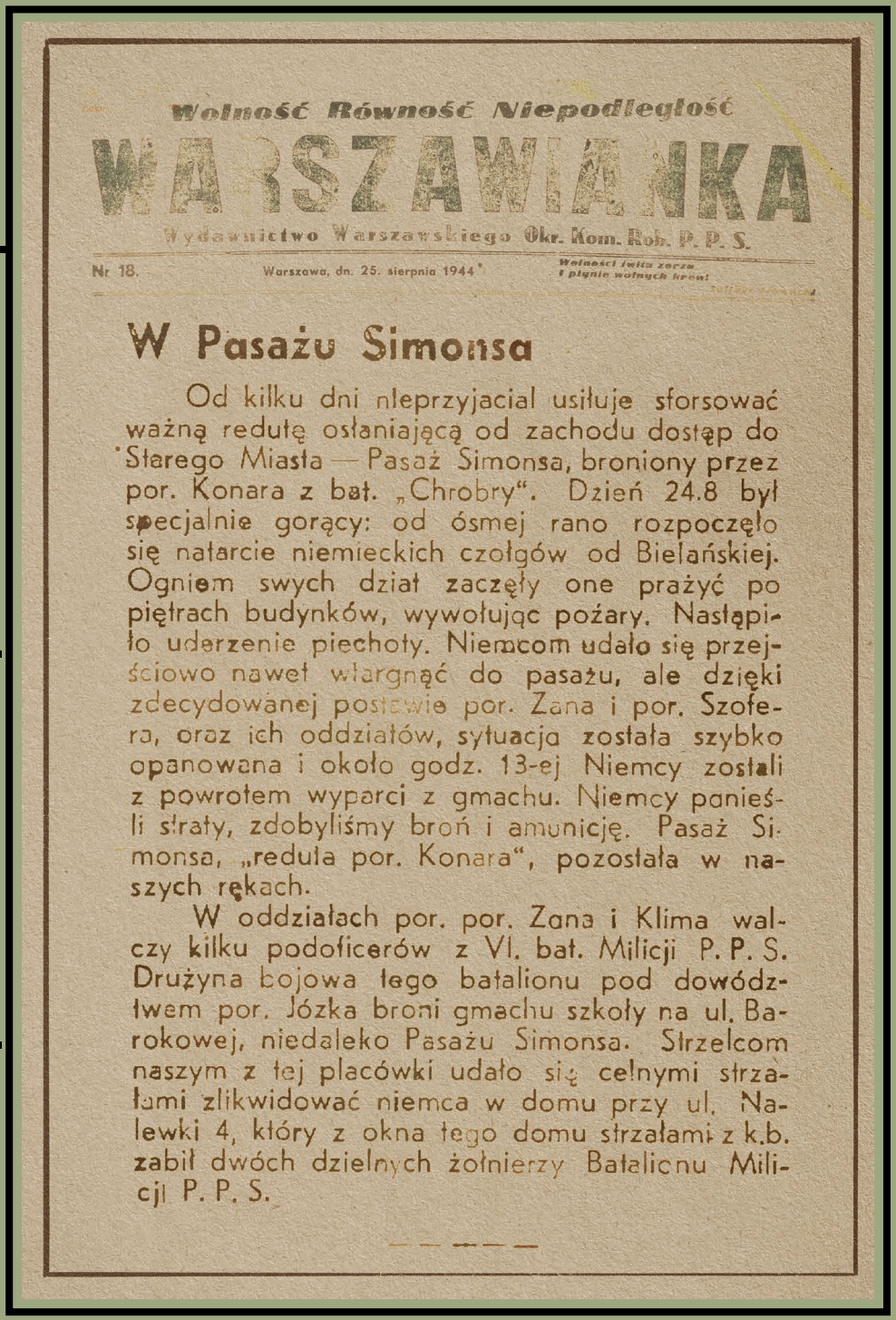

Wolność Równość Niepodległość

WARSZAWIANKA

Wydawnictwo Warszawskiego Okr. Kom. Rob. P. P. S.

Nr 18. Warszawa, dn. 25. sierpnia 1944 Wolności świta zorza i płynie wolnych krew!

W Pasażu Simonsa

Od kilku dni nieprzyjaciel usiłuje sforsować ważną redutę osłaniającą od zachodu dostęp do Starego Miasta — Pasaż Simonsa, broniony przez por. Konara z bat. „Chrobry“. Dzień 24.8 był specjalnie gorący: od ósmej rano rozpoczęło się natarcie niemieckich czołgów od Bielańskiej. Ogniem swych dział zaczęły one prażyć po piętrach budynków, wywołując pożary. Nastąpiło uderzenie piechoty. Niemcom udało się przejściowo nawet wtargnąć do pasażu, ale dzięki zdecydowanej postawie por. Zana i por. Szofera, oraz ich oddziałów, sytuacja została szybko opanowana i około godz. 13-ej Niemcy zostali z powrotem wyparci z gmachu. Niemcy ponieśli straty, zdobyliśmy broń i amunicję. Pasaż Simonsa, „reduta por. Konara“, pozostała w naszych rękach.

W oddziałach por. por. Zana i Klima walczy kilku podoficerów z VI. bat. Milicji P. P. S. Drużyna bojowa tego batalionu pod dowództwem por. Józka broni gmachu szkoły na ul. Barokowej, niedaleko Pasażu Simonsa. Strzelcom naszym z tej placówki udało się celnymi strzałami zlikwidować niemca w domu przy ul. Nalewki 4, który z okna tego domu strzałami z k.b. zabił dwóch dzielnych żołnierzy Batalionu Milicji P. P. S.

Warszawianka: wydawnictwo Warszawskiego O.K.R.P.P.S 1944, nr 18 (25 sierpnia) Źródło: POLONA (polona.pl)

BOMBARDOWANIE
PASAŻU SIMONSA

TECZKA PERSONALNA
WŁADYSŁAWA JACHOWICZA

24 sierpnia 1944 roku otrzymałem awans na stopień kapitana i objąłem dowództwo Batalionu AK „Chrobry I", zastępując rannego kapitana Tadeusza Majcherczyka „Zdana".

Nie przypuszczałem, że już za kilka dni przyjdzie mi zmierzyć się z największą tragedią w historii naszego batalionu.

W nocy z 30 na 31 sierpnia próbowaliśmy przebić oddziały ze Starego Miasta do Śródmieścia. Natarcie zakończyło się niepowodzeniem, a wyczerpani walką wróciliśmy do kwater w piwnicach Pasażu Simonsa.
Rankiem, gdy większość moich żołnierzy jeszcze spała, nadleciały niemieckie bombowce Junkers Ju-87.

Zrzucone bomby przebiły stropy i eksplodowały w piwnicach, powodując zawalenie budynku. Według kpt. Billewicza zginęło 120 Powstańców, a łącznie z cywilami, według przekazu świadków od 200 do 300 osób.
Natychmiast rozpoczęliśmy ratowanie uwięzionych pod gruzami, a jednocześnie broniliśmy ruin Pasażu przed kolejnymi atakami. Gdy sytuacja na Starym Mieście stała się beznadziejna, zapadła decyzja: ..... kanałami do dzielnic pozostających w rękach Armii Krajowej.

ZADANIE
WYKONAJ MELDUNEK
CZ.1

Zobacz hasło na karcie z napisem MELDUNEK [str. 20] i przepisz litery, które powstały do pustego miejsca w tekście powyżej.

ZADANIE ▮ WYKONAJ MELDUNEK

cz.2

Według RAPORTU OPERACYJNEGO 05 wykonaj meldunek dotyczący opisanych wydarzeń.

RAPORT OPERACYJNY NR 05

Po nalocie na Pasaż Simonsa rozpoczęło się ratowanie uwięzionych pod gruzami oraz obrona pozycji batalionu, gdyż sytuacja na Starówce staje się coraz trudniejsza.

Zapadła decyzja o ewakuacji kanałami. Batalion „Chrobry I" rozpocznie przejście w nocy z 1 na 2 września. Wejście wyznaczono przy rogu Placu Krasińskich i ulicy Długiej.

Proszę o dalsze rozkazy i wsparcie.

Pasaż Simonsa. Widok od ul. Bielańskiej.

MELDUNEK

wypełnić czytelnie

DO DOWÓDZTWA .....

GODZINA/ DATA ...../...../...../.....

Oddział znajduje się .....

Nieprzyjaciel .....

Sytuacja: .....

Potrzebujemy: .....

SPORZĄDZIŁ: .....

FRAGMENTY RELACJI - SANITARIUSZKA HANNA KUCZMIEROWSKA PS. „BRATKOWSKA”

Kpt. Jachowicz dokonywał przeglądu bagaży wyrzucając wszystkie niepotrzebne rzeczy, które porzucone w kanale mogły utrudnić przejście. „Ustawiamy się w szeregu wzdłuż ulicy Długiej. Naokoło płoną domy, ruiny, jest zupełnie widno. Kapitan „Konar” Władysław Jachowicz, d-ca batalionu „Chrobry I”, poleca wyrzucić wszystkie zbędne przedmioty, jak najmniejsze obciążenie, droga przed wami jest długa i uciążliwa. W kanale nie wolno nic wyrzucać. »Pamiętajcie, że za wami idą inni«. Kapitan robi przegląd naszego bagażu, który jest dość pokaźnych rozmiarów i bez dyskusji likwiduje go do 1/5. Nasze protesty są pominięte milczeniem”.

ZADANIE

„Konar” nakazał ograniczyć bagaż do niezbędnego minimum. Wiedział, że przejście kanałami będzie długie i niebezpieczne.

Spróbuj wczuć się w sytuację kapitana Jachowicza, za chwilę Twój batalion wejdzie do kanału, jesteście pod ostrzałem i musisz zadecydować, które rzeczy mogą zatrzymać - **wybierz 5.**

PLECAK POWSTAŃCA

- [ ] 1. manierka z wodą
- [ ] 2. lampa naftowa
- [ ] 3. bandaże
- [ ] 4. apteczka
- [ ] 5. konserwa
- [ ] 6. koc wojskowy
- [ ] 7. zapasowe obuwie
- [ ] 8. duży album rodzinny
- [ ] 9. książka
- [ ] 10. latarka
- [ ] 11. zapas amunicji
- [ ] 12. menażka
- [ ] 13. ciężki płaszcz wojskowy

DOBRA ROBOTA

poziom 4

POWSTANIE WARSZAWSKIE 1944

ODBLOKOWANY

5 MISJA ARCHIWISTY

Odblokuj poziom 5 - Koniec Wojny

TAJNE AKTA

Wojna dobiegła końca. Władysław Jachowicz znalazł się we Włoszech, gdzie służył w szeregach 2. Korpusu Polskiego. Tak jak tysiące polskich żołnierzy stanął przed trudnym wyborem. Mógł pozostać na emigracji lub wrócić do kraju. Wielu powracających obawiało się represji nowych władz. Mimo to w 1946 roku „Konar" podjął decyzję o powrocie do Polski/ pozostaniu na emigracji.

Wyobraź sobie, że jest rok 1946 i to przed Tobą stoi decyzja i dwie możliwości.

OPCJA A	OPCJA B
WRACAM DO POLSKI	ZOSTAJĘ NA EMIGRACJI
○ spotkanie z rodziną	○ większe bezpieczeństwo
○ życie w ojczyźnie	○ życie z dala od domu
○ możliwość odbudowy kraju	○ rozłąka z rodziną
○ ryzyko represji	○ nowy początek
○ niepewna przyszłość	○ tęsknota za krajem

TWOJA DECYZJA

☐ WRACAM DO POLSKI	☐ ZOSTAJĘ NA EMIGRACJI

ZADANIE

OSTATECZNA DECYZJA

Jak było naprawdę dowiesz się wracając do strony 10 i odczytując wiadomość oznaczoną symbolem trójkąta. Sprawdź i zakreśl poprawną odpowiedź.

poziom 5

KONIEC WOJNY ODBLOKOWANY

6 MISJA ARCHIWISTY

ODBLOKUJ POZIOM 6 – OSTATNI MELDUNEK

TECZKA PERSONALNA
WŁADYSŁAWA JACHOWICZA

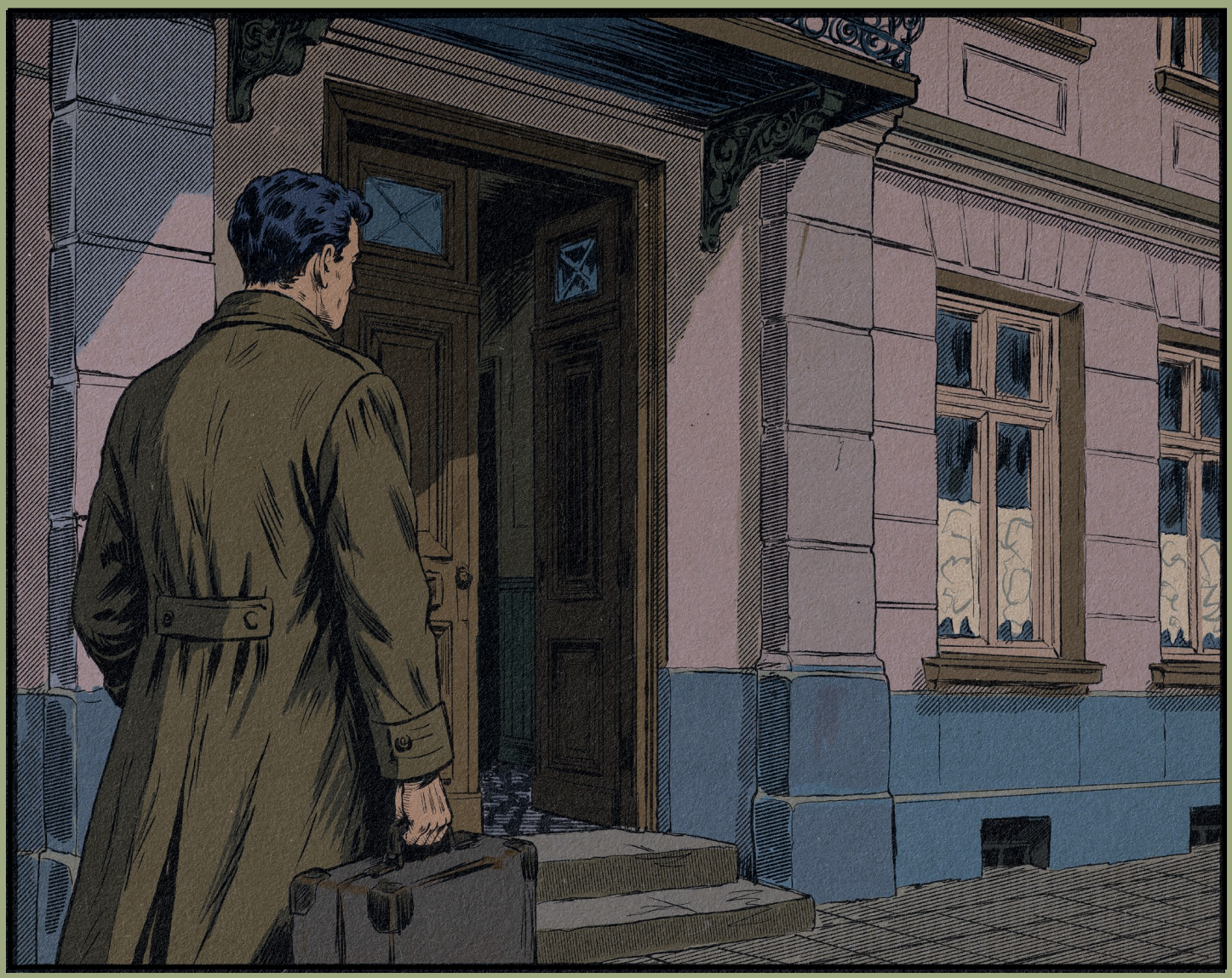

Po wojnie stanąłem przed trudnym wyborem. Wiedziałem, że kraj znalazł się pod władzą komunistów, a wielu byłych żołnierzy Armii Krajowej było prześladowanych. Mimo to postanowiłem wrócić. Przecież w Polsce czekali na mnie żona i bliscy.

W 1948 roku znów zamieszkałem w swoim domu w Zduńskiej Woli i rozpocząłem pracę jako księgowy.

Szybko przekonałem się jednak, że wojna wcale się dla mnie nie skończyła. Jako były oficer Wojska Polskiego, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych i dowódca Armii Krajowej znalazłem się pod stałą obserwacją Urzędu Bezpieczeństwa. Dla nowych władz byłem człowiekiem, któremu nie ufano. Dlaczego tak się stało?

Po zakończeniu II wojny światowej Polska znalazła się w rosyjskiej strefie wpływów. 5 lipca 1945 r. USA oraz Wielka Brytania cofnęły uznanie dla Rządu Rzeczypospolitej na Uchodźstwie. Tymczasem w Polsce zainstalowane zostały marionetkowe komunistyczne władze kontrolowane przez Stalina. Z Polski na Zachód docierały dramatyczne wieści o umacnianiu władzy komunistycznej poprzez siłę i terror. Zwalczano Podziemie Niepodległościowe, które w znacznym stopniu wywodziło się z rozwiązanej w styczniu 1945 r. Armii Krajowej.

Niszczono także cywilne organizacje antykomunistyczne oraz zwalczano przeciwników politycznych. Wciąż dochodziło do licznych nieuczciwych procesów.

Urząd Bezpieczeństwa objął mnie inwigilacją w ramach akcji „Zachód" i „Karpaty", prowadzonej przeciwko żołnierzom wracającym z Europy Zachodniej. Dla komunistycznych władz byłem przeciwnikiem nowego systemu, dlatego stale mnie obserwowano i inwigilowano!

PRZED TOBĄ 2 zadania do zamknięcia ŚLEDZTWA

ZADANIE — INWIGILACJA

Przeczytaj UWAŻNIE fragment RAPORTU URZĘDU BEZPIECZEŃSTWA.

ZA CO INWIGILUJĄ „KONARA”

ZADANIE

Zaznacz, które zdania świadczą o tym, że Władysław Jachowicz był obserwowany przez władze komunistyczne.

☐ 2/ należał do partii, która nie odpowiadała władzom Polski /

☐ 5/ pracował jako księgowy /

☐ 6/ utrzymywał kontakty z osobami źle nastawionymi do nowego ustroju /

OSTATNI MELDUNEK ZADANIE

Żeby odtajnić ostatni meldunek, **WYBIERZ** cyfry zaznaczone w poprzednim zadaniu - to numer strony, **IDŹ DO NIEJ** i poszukaj RAPORTU NR 04 - ODTAJNIONE RELACJE. **PRZECZYTAJ i PRZEPISZ PONIŻEJ** ostatnie zdanie z raportu.

OSTATNI MELDUNEK „KONARA”

.....

poziom 6

OSTATNI MELDUNEK ODBLOKOWANY

OSTATNIA NOTATKA ARCHIWISTY

Przeanalizowałeś dokumenty, meldunki, relacje świadków i fotografie. Poznałeś historię Władysława Jachowicza „Konara”. Przed zamknięciem teczki zastanów się, która z decyzji lub działań „Konara” zrobiła na Tobie największe wrażenie?

- ☐ **Rezygnacja z seminarium duchownego i wybór służby wojskowej**
  Zdecydował się porzucić wcześniej wybraną drogę życiową i zostać oficerem Wojska Polskiego.
- ☐ **Wyjazd do okupowanej Warszawy i rozpoczęcie działalności konspiracyjnej**
  Mimo groźby aresztowania nie pozostał w domu. Przyjął fałszywą tożsamość i włączył się do walki w podziemiu.
- ☐ **Przyjęcie odpowiedzialności za żołnierzy podczas Powstania Warszawskiego**
  Jako dowódca musiał podejmować decyzje, od których zależało życie wielu ludzi.
- ☐ **Dowodzenie obroną Arsenału i Pasażu Simonsa**
  Przez wiele dni kierował walkami o ważne punkty Starego Miasta, mimo przewagi niemieckich sił.
- ☐ **Przeprowadzenie żołnierzy i sanitariuszek kanałami**
  W czasie ewakuacji dbał o bezpieczeństwo swoich podkomendnych, kontrolował wyposażenie i przypominał, że za nimi idą kolejni ludzie.
- ☐ **Pozostanie z żołnierzami do końca walk na Starym Mieście**
  Nie opuścił oddziału mimo coraz trudniejszej sytuacji i ogromnych strat.
- ☐ **Dalsza służba po upadku Powstania**
  Po niewoli rozpoczął służbę w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.
- ☐ **Powrót do Polski w 1946 roku**
  Wrócił do kraju, mimo że wielu byłych żołnierzy AK i Polskich Sił Zbrojnych obawiało się represji.
- ☐ **Działalność społeczna po wojnie**
  Przez wiele lat kierował Ochotniczą Strażą Pożarną w Zduńskiej Woli i angażował się w pomoc mieszkańcom.

Jeśli mógłbyś zadać jedno pytanie kapitanowi Jachowiczowi, to jak by brzmiało?

.....

.....

MISJA WYKONANA

Dokumenty przeanalizowne, ukryte informacje odnalezione, wszystkie ślady połączone. Śledztwo dobiegło końca.

ZAMYKAMY ŚLEDZTWO

data:

...../...../.....

archiwista:

.....

Stare Miasto, Ogród Krasińskich. Początek sierpnia 1944 r. Łączniczki i sanitariuszki z Batalionu AK "Chrobry I" w czasie przerwy w ćwiczeniach. Od lewej: częściowo widoczna Irena Korzeniowska, Danuta Kamińska "Ewa", z profilu bliżej "Ewy" - Krystyna Zapaśnik "Krystyna"; z najwyżej uniesioną głową - "Halszka", druga z profilu - "Jula"; pod podniesioną ręką pchor. Jerzego Kempki "Garbatego" - "Iga". Autor - Zygmunt Sowiński „Ostoja".
(MPW-IN/8690)

Autor zdjęcia: Joachim Joachimczyk „Joachim" Śródmieście Północne. Powstańcy przy włazie kanałowym pod kamienicą Mikulskiego przy ul. Nowy Świat 53 (nieopodal wylotu ul. Wareckiej) podczas ewakuacji obrońców Starówki. Na pierwszym planie młody chłopiec. Data wykonania: 1 września 1944 r.
(MPW-IN/10783)

Śródmieście Północne, wrzesień 1944 r. ul. Bracka /róg Widok. Łącznik Batalionu AK "Chrobry I" - jeden z najmłodszych żołnierzy oddziału. Autor - Zygmunt Sowiński „Ostoja".
(MPW-IN/8813)

Śródmieście Północne, ul. Żelazna przy ul. Złotej. Na tle barykady stoją ppor. Zygmunt Sowiński "Ostoja" oraz łączniczka "Irena" z Batalionu AK „Chrobry 1". Data wykonania: koniec września 1944 r.
(MPW-IN/8832)

Młody Władysław Jachowicz jako porucznik piechoty. Archiwum cyfrowe MHMZW

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

MUZEUM HISTORII POLSKI

PATRIOTYZM JUTRA

Dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu „Patriotyzm Jutra”

Historia nie zawsze czeka gotowa do przeczytania. Czasem trzeba ją odnaleźć.

„Zaginiony meldunek” to zeszyt edukacyjny, w którym wcielasz się w rolę młodego archiwisty i podążasz śladami kpt. Władysława Jachowicza – Zduńskowolanina, żołnierza i uczestnika Powstania Warszawskiego.

Przed Tobą kolejne misje. Będziesz analizować dokumenty, rozwiązywać szyfry, szukać ukrytych wskazówek i krok po kroku odtwarzać jego losy. Trop poprowadzi Cię od przedwojennej Zduńskiej Woli, przez kampanię wrześniową, okupację i Powstanie Warszawskie, aż po pytania i decyzje, które przyniosło zakończenie wojny.

Śledztwo czeka na zamknięcie. Czy uda Ci się odnaleźć zaginiony meldunek?

ISBN 978-83-974274-4-0

MUZEUM HISTORII MIASTA ZDUŃSKA WOLA